



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 20/2/2024
Αρ. πρωτ.:49/15209

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 947/17-1-2024 Αναφορά

Σχετικά με την παραπάνω Αναφορά που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Γ. Γαβρήλος**, για τα θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σχετικά με την ανάγκη στήριξης της κτηνοτροφικής παραγωγής, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 και ειδικότερα για τη μεταβατική περίοδο 2021-2022 (υλοποίηση έως 2025), ο επιχειρησιακός σχεδιασμός της Γενικής Γραμματείας Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) για τη στήριξη του πρωτογενούς τομέα, συμπεριλαμβανομένης της κτηνοτροφίας, περιλαμβάνει την αξιοποίηση πόρων, ύψους 2 δις ευρώ, οι οποίοι κατευθύνονται σε σημαντικές μεταρρυθμιστικές αναπτυξιακές δράσεις με ισχυρό περιβαλλοντικό και κοινωνικό πρόσημο.

Το πακέτο αυτό, το οποίο έχει εγκριθεί από την Ε.Ε., περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα:

- ✓ Μέτρα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενούς τομέα
 - Νέοι Γεωργοί, με 420 εκατ. € για την ηλικιακή αναδιάρθρωση του παραγωγικού δυναμικού της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, καθώς και τη συνολικότερη αναζωογόνηση των τοπικών αγροτικών κοινωνιών, με διπλασιασμό του πριμ πρώτης εγκατάστασης και αυστηροποίηση του πλαισίου, με όρους και προϋποθέσεις επίτευξης πιο φιλόδοξων επιχειρηματικών στόχων και ουσιαστικής οικονομικής μεγέθυνσης των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων. Στο μέτρο διατέθηκαν επιπλέον 107 εκατ. € για την ικανοποίηση του μεγάλου επενδυτικού ενδιαφέροντος που εκδηλώθηκε, ενώ, με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λ. Αυγενάκη, εγκρίθηκαν πρόσφατα επιπλέον πόροι 81 εκατ. € για την ένταξη του συνόλου των 2.200 επιλαχόντων της συγκεκριμένης πρόσκλησης.
 - Σχέδια Βελτίωσης για την παραγωγική αναδιάρθρωση του πρωτογενούς τομέα, με αρχικό προϋπολογισμό 180 εκατ. €, δυνατότητα υπερδέσμευσης στα 230 εκατ. € και έμφαση σε επενδύσεις καινοτομίας, νέων ψηφιακών τεχνολογιών και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Μετά και την παράταση που χορηγήθηκε με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λ. Αυγενάκη, εκδηλώθηκε σημαντικό επενδυτικό ενδιαφέρον, καθώς υποβλήθηκαν 6.901 αιτήσεις στήριξης με συνολικό προϋπολογισμό προτεινόμενων επενδύσεων 704 εκατ. ευρώ και αιτούμενη δημόσια δαπάνη 403 εκατ. ευρώ περίπου.

Επίσης, με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λ. Αυγενάκη, προβλέφθηκε η δυνατότητα κάλυψης του συνόλου των αιτήσεων στήριξης που θα κριθούν επιλέξιμες για ένταξη στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και στον Έβρο.

- Νέα ευέλικτα χρηματοδοτικά εργαλεία, με 21,5 εκατ. € για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των παραγωγών σε ρευστότητα με ευνοϊκούς όρους (εργαλείο μικροπιστώσεων σε συνεργασία με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα για παροχή δανείων έως 25.000€). Το σχετικό Ταμείο βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία και έχει ήδη υπερκαλύψει τους διαθέσιμους πόρους σε ζήτηση μικροδανείων από τους παραγωγούς. Συνεπεία της υψηλής ζήτησης που εκδηλώθηκε στο μέτρο, με πρόσφατη απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λ. Αυγενάκη, προστέθηκαν επιπλέον πόροι της τάξης των 40 εκατ. €, διαμορφώνοντας τη συνεισφορά του ΠΑΑ στα 61,5 εκατ. €.
 - Μικρά εγγειοβελτιωτικά - αρδευτικά έργα υποδομής με 40 εκατ. € για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη χρήση του αρδευτικού νερού, καθώς και την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Το μέτρο προκηρύχθηκε και μετά από χορήγηση πρόσθετης υπερδέσμευσης, εγκρίθηκαν έργα, ύψους 240 εκατ. €.
 - Αγροτική Οδοποιία, με 43 εκατ. € για τη βελτίωση της προσβασιμότητας στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, τη μείωση του κόστους μεταφοράς, καθώς και την ταχύτερη και ασφαλέστερη διακίνηση ευπαθών προϊόντων. Στο μέτρο διατέθηκαν επιπλέον 97 εκατ. € για την ικανοποίηση του μεγάλου επενδυτικού ενδιαφέροντος που εκδηλώθηκε.
 - Ενίσχυση της ποιότητας στην παραγωγή, με 41 εκατ. € για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας στρατηγικής προτεραιότητας προϊόντων, όπως το βαμβάκι (πιστοποίηση κατά AGRO) και τη βελτίωση της εξωστρέφειάς τους. Το μέτρο προκηρύχθηκε και πρόσφατα ολοκληρώθηκε και η υποβολή των αιτήσεων ενίσχυσης από τους υποψηφίους.
 - ✓ Μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, τον μετριασμό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
 - Βιολογική Γεωργία και Κτηνοτροφία, με 490 εκατ. € και έμφαση στη διατήρηση της πιστοποιημένης βιολογικής παραγωγής ποιοτικών γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων και τη στήριξη των παραγωγών που έχουν επιλέξει τις συγκεκριμένες φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές και μεθόδους καλλιέργειας ή εκτροφής. Στο μέτρο διαθέσαμε επιπλέον 215 εκατ. ευρώ για την ικανοποίηση του ιδιαίτερα αυξημένου ενδιαφέροντος που εκδηλώθηκε με προτεραιότητα στη Βιολογική Κτηνοτροφία, διαμορφώνοντας το συνολικό ποσό στα 705 εκατ. €, το μεγαλύτερο που διατέθηκε ποτέ στη Βιολογική παραγωγή, συμπεριλαμβανομένης για πρώτη φορά και της μελισσοκομίας.
 - Μείωση των νιτρικών στη Γεωργία, με 150 εκατ. € για την προστασία των ευαίσθητων στη ρύπανση από αγροχημικά, γεωργικών οικοσυστημάτων και περιοχών. Το μέτρο προκηρύχθηκε, ενώ έχει ολοκληρωθεί και η ένταξη των δικαιούχων σε αυτό.
- Επιπλέον, ανακοινώθηκε από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λ. Αυγενάκη, και νέα πρόσκληση στο συγκεκριμένο μέτρο, ύψους 100 εκατ. €, για τις πληγείσες από τις πρόσφατες θεομηνίες περιοχές, ενώ δόθηκε και ετήσια παράταση στους δικαιούχους του ισχύοντος προγράμματος απονιτροποίησης σε όλη τη χώρα με 50 εκατ. €.
- Ευζωία των ζώων, με 45 εκατ. € για τη βελτίωση των συνθηκών εκτροφής, την καλή διαβίωση των παραγωγικών ζώων και την αειφορική ανάπτυξη του κτηνοτροφικού τομέα

με σεβασμό στην ασφάλεια και την υγεία των καταναλωτών. Πρόσφατα, ολοκληρώθηκε η προκήρυξη του Μέτρου για την χοιροτροφία, ύψους 28 εκατ. €.

- ✓ Μέτρα για την τόνωση του γεωργικού εισοδήματος και τη συνολικότερη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών
 - Εξισωτική Αποζημίωση, με 250 εκατ. € κατ' έτος για την προστασία του εισοδήματος των παραγωγών και τη διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας, σε ιδιαίτερα ευάλωτες περιοχές με φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα, όπως οι ορεινές, οι μειονεκτικές και οι νησιωτικές περιοχές της χώρας.

Επίσης, για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των πρόσφατων θεομηνιών στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2022, προβλέπεται το Μέτρο 5.2 «Επενδύσεις αποκατάστασης των ζημιών που προκαλούνται στο γεωργικό κεφάλαιο (φυτικό, ζωικό, και πάγιο) από φυσικά φαινόμενα, δυσμενείς καιρικές συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα», μέσω του οποίου παρέχεται στήριξη στους παραγωγούς (φυσικά και νομικά πρόσωπα, συνεταιρισμούς) και λοιπούς φορείς (ΤΟΕΒ) να αποκαταστήσουν το παραγωγικό δυναμικό των γεωργικών εκμεταλλεύσεών τους (γεωργικές καλλιέργειες, ζωικό κεφάλαιο και υποδομές).

Η ένταση ενίσχυσης για τις εν λόγω επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις ανέρχεται έως 100%. Το Μέτρο διαθέτει πόρους της τάξης των 45 εκατ. ευρώ δημόσια δαπάνη και την ευθύνη εφαρμογής του έχει αναλάβει ο ΕΛΓΑ.

Ήδη, ανακοινώθηκε από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λ. Αυγενάκη, η ενεργοποίηση του συγκεκριμένου Μέτρου για την αγορά ζωικού κεφαλαίου, καθώς και τη χρηματοδότηση δημιουργίας νέων σταβλικών εγκαταστάσεων.

Παράλληλα, έχει ενεργοποιηθεί και το Εθνικό Στρατηγικό μας Σχέδιο (ΣΣ ΚΑΠ) για την περίοδο 2023-2027, το οποίο εγκρίθηκε από την Ε.Ε. τον Νοέμβριο 2022 και στο οποίο έχουν διευρυνθεί και εμπλουτιστεί περαιτέρω οι αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε συνδυασμό με τις περιβαλλοντικές – κλιματικές (οικολογικά προγράμματα) και κοινωνικές δράσεις, ώστε να παρέχουν πρόσθετες δυνατότητες και προοπτικές.

Σε αυτό το πλαίσιο, μεταξύ άλλων μέτρων για τη συνολικότερη αναδιάρθρωση του ΕΛΓΑ, εξετάστηκε και η δυνατότητα αξιοποίησης των διαθέσιμων από τη νέα ΚΑΠ εργαλείων διαχείρισης κινδύνων [Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2021/2115, άρθρο 76], όπως η επιδότηση ασφαλιστρου για την κάλυψη ζημιών στην αγροτική παραγωγή από κινδύνους υψηλού ρίσκου. Σχετική πρόταση περιλήφθηκε στην 1^η τροποποίηση του ΣΣ ΚΑΠ και υποβλήθηκε προς έγκριση στις υπηρεσίες της Ε. Επιτροπής.

Επίσης, προδημοσιεύθηκε και νέα πρόσκληση Νέων Γεωργών που αφορά στην παρέμβαση Π3-75.1 «Εγκατάσταση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας» του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023– 2027.

Περαιτέρω, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού τομέα συμβάλλουν σημαντικά και οι πόροι που ήδη έχουν δεσμευτεί στο τρέχον Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, ύψους 7 δις ευρώ περίπου, πόροι που μεταφράζονται σε χιλιάδες επενδύσεις, δημόσιες και ιδιωτικές, οι οποίες, αυτή τη στιγμή, υλοποιούνται σε ολόκληρη τη χώρα.

Ειδικότερα για τον αγροδιατροφικό τομέα, υλοποιούνται παρεμβάσεις όσον αφορά στην έμμεση μείωση του κόστους παραγωγής παρέχοντας κίνητρα, κυρίως, για:

- εκσυγχρονισμούς γεωργο-κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και καθετοποιήσεις μονάδων στα μέτρα των σχεδίων βελτίωσης (έχει ήδη προκηρυχθεί με 316 εκατ. € και υπερδεσμεύσει επιπλέον πόρους, ύψους 300 εκατ. €) και της μεταποίησης (έχει ήδη προκηρυχθεί με 150

εκατ. € για επενδύσεις άνω των 600 χιλ. € και έχουν υπερδεσμευτεί επιπλέον πόροι, ύψους 300 εκατ. €, για εντάξεις έργων που υλοποιούνται) αντίστοιχα,

- παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, έτσι ώστε να μειωθεί το υψηλό κόστος ενέργειας (στο μέτρο σχεδίων βελτίωσης που υλοποιείται),
- συλλογική χρήση και επεξεργασία των αποβλήτων των γεωργο-κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων (συνδυασμός των μέτρων ομάδες παραγωγών και σχέδια βελτίωσης),
- τυπικές και άτυπες συνεργασίες (ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, συνεργατικά σχήματα, επιχειρησιακές ομάδες στα μέτρα των ομάδων παραγωγών, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 25 εκατ. € και της συνεργασίας που επίσης έχει προκηρυχθεί με 64 εκατ. €).

Επίσης, υλοποιούνται γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις, όπως π.χ. οι δράσεις για τη βιολογική γεωργία και την κτηνοτροφία, τη διατήρηση των σπάνιων φυλών ζώων, τη γενετική βελτίωση ζώων κ.λπ.

Επιπλέον, ολοκληρώθηκαν οι εντάξεις στο μέτρο των Γεωργικών Συμβουλών με 94 εκατ. €, μέσω του οποίου θα παρέχονται δωρεάν συμβουλευτικές υπηρεσίες σε γεωργούς και κτηνοτρόφους από εξειδικευμένους παρόχους - δομές γεωτεχνικών και λοιπών επιστημόνων. Επίσης, σε συνεργασία με τον ΕΛΓΟ Δήμητρα, υλοποιούνται προγράμματα κατάρτισης για Νέους Γεωργούς που εντάσσονται ως δικαιούχοι στο αντίστοιχο μέτρο του ΠΑΑ.

Εν συνεχεία, στο πλαίσιο του ΠΑΑ και για τη χρηματοδοτική ενίσχυση των παραγωγών και των μεταποιητικών επιχειρήσεων στη Γεωργία και την Κτηνοτροφία, έχουν ενεργοποιηθεί:

- το Ταμείο Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης
- το Ταμείο Μικρών Δανείων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας (Ταμείο Μικροπιστώσεων)
- ο μηχανισμός των «Πρόσθετων Πράξεων» για τη διευκόλυνση της σύναψης δανειακών συμβάσεων υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων του ΠΑΑ που αφορούν στα σχέδια βελτίωσης.

ΕΚΤΑΚΤΟ ΜΕΤΡΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2022, ενεργοποιήσαμε έκτακτο Μέτρο (Μέτρο 22) για τη χορήγηση ενίσχυσης στην κτηνοτροφία για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την Ουκρανική κρίση, με πόρους 98,3 εκατ. €, σημαντικά αυξημένους σε σχέση με το αρχικά προβλεπόμενο ποσό, ύψους 89 εκατ. €. Η καταβολή της εν λόγω έκτακτης ενίσχυσης στους δικαιούχους κτηνοτρόφους ολοκληρώθηκε το α' τρίμηνο του 2023.

Σχετικά με τις τιμές παραγωγού στο αιγοπρόβειο γάλα, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα μέχρι στιγμής διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία, τα οποία δεν περιλαμβάνουν το τελευταίο δίμηνο (Δεκέμβριος 2023 και Ιανουάριος 2024), οι τιμές παραγωγού στο αιγοπρόβειο γάλα, ως η κύρια α' ύλη του τυριού Φέτα ΠΟΠ, συνεχίζουν να εμφανίζονται υψηλές, κατόπιν της κούρσας ανόδου στις τιμές γάλακτος του παραγωγού που διαμορφώθηκε εξαιτίας των απρόβλεπτων γεγονότων σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο (σύρραξη στην Ουκρανία, ενεργειακή κρίση). Παρόλη τη σχετική άμβλυνση των πληθωριστικών φαινομένων στους συντελεστές παραγωγής στην κτηνοτροφία, με τον Γενικό Δείκτη Τιμών Εισροών στη Γεωργία - Κτηνοτροφία του μηνός Νοεμβρίου 2023 να παρουσιάζει μείωση 5,2% (σε σύγκριση με τον 11/2022) έναντι αύξησης 22,4% που σημειώθηκε κατά τη σύγκριση του Νοεμβρίου 2022 με τον Νοέμβριο 2021 και ειδικότερα στην τιμή του συντελεστή ζωοτροφών (μείωση κατά 8,7% τον 11/2023 σε σχέση με τον 11/2022 έναντι αύξησης 23,3% που σημειώθηκε κατά τη σύγκριση του 11/2022 με τον 11/2021, πηγή στατιστική υπηρεσία), η τιμή του αιγοπρόβειου εντοπίζεται αυξημένη το 2023 σε ποσοστό 22% σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2022 (Ιανουάριος - Νοέμβριος) και 58% σε σχέση με το 2021. Το τελευταίο τρίμηνο του 2023 (διαθέσιμα στοιχεία: 09/2023-11/2023), ωστόσο, το ποσοστό αύξησης συρρικνώνεται στο 8% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2022, ενώ η τιμή του Νοεμβρίου για το πρόβειο γάλα (1,5226/L) εμφανίζεται 3%

μειωμένη σε σχέση με την τιμή του Οκτωβρίου (1,57/L) και του αίγιου (0,97/L) διατηρείται αμετάβλητη σε σχέση με την τιμή του Οκτωβρίου.

Αναφορικά με τις εισκομίσεις στο πρόβειο γάλα, παρατηρείται μικρή αύξηση το 2023 σε ποσοστό 2% σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2022 (Ιανουάριος - Νοέμβριος) και ομοίως 2% σε σχέση με το 2021. Το τελευταίο τρίμηνο του 2023 (διαθέσιμα στοιχεία: Σεπτέμβριος - Νοέμβριος), ωστόσο, παρατηρείται ήπια μείωση των εισκομίσεων (περίπου 2%) σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2022. Στο αίγιο γάλα οι εισκομίσεις έχουν μειωθεί το 2023 σε ποσοστό 3% σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2022 και 5% σε σχέση με το 2021. Το τελευταίο τρίμηνο του 2023 (διαθέσιμα στοιχεία: Σεπτέμβριος - Νοέμβριος) η μείωση υπολογίζεται στο 9%, σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2022.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, επισημαίνεται ότι:

- Δεν διαφαίνεται έντονη πτώση τιμών παραγωγού στο αιγοπρόβειο γάλα (πίνακας 1), καθώς εξακολουθούν να διατηρούνται σε υψηλά επίπεδα, με την επισημάνση ότι στην Περιφέρεια της Κρήτης και στην Περιφερειακή Ενότητα των Κυκλάδων οι τιμές που λαμβάνει ο παραγωγός παρεκκλίνουν σημαντικά από τον μέσο όρο της τιμής που λαμβάνει ο παραγωγός στη χώρα (μειωμένες περίπου στο 20% στο πρόβειο γάλα και 10% στο αίγιο, αντίστοιχα).

<u>Πίνακας 1.</u>	Μ.ό πρόβειου	τιμής	Μ.ό τιμής αίγιου
1ος -11ος 2021	0,99		0,62
1ος -11ος 2022	1,28		0,79
1ος -11ος 2023	1,56		0,97

Παρατηρείται, ωστόσο, μία πτωτική τάση (της τάξης του 3% τον 11/2023 σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα) που δεν μπορεί να αποδοθεί στις εισκομίσεις, καθώς παρατηρείται μικρή μείωση και αυτών εξαιτίας πιθανότατα της απώλειας ζωικού κεφαλαίου στην περιοχή της Θεσσαλίας από την κακοκαιρία Daniel.

- Σε ό,τι αφορά στους ελέγχους αρμοδιότητας της Διεύθυνσης Αξιοποίησης και Τεχνολογίας Τροφίμων - Τμήμα Αξιοποίησης Γάλακτος και Γαλακτοκομικών Προϊόντων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ισοζύγια εισροών/εκροών γάλακτος και κρέατος), επισημαίνεται ότι πραγματοποιούνται απρόσκοπτα και αδιάλειπτα και το ίδιο συμβαίνει με την επιβολή των σχετικών διοικητικών κυρώσεων στις περιπτώσεις των διαπιστωμένων σχετικών παραβάσεων. Τονίζεται ότι στη ψηφιακή πλατφόρμα ΑΡΤΕΜΙΣ καταγράφονται ήδη όλες οι εισροές γάλακτος και όχι μόνο το νωπό γάλα (π.χ. συμπυκνωμένο, πρωτεΐνες κ.λπ.).

Σχετικά με το ΑΡΤΕΜΙΣ 2, σημειώνεται ότι το αποκαλούμενο «ΑΡΤΕΜΙΣ 2», άλλοτε «ΑΡΤΕΜΙΣ PLUS» και άλλοτε «AGRITRACK», βασίζεται σε ένα πιλοτικό ερευνητικό πρόγραμμα που αφορούσε σε ηλεκτρονική καταγραφή πληροφοριών συλλογής και μεταφοράς γάλακτος από 200 κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, μέλη 2 συνεταιρισμών στην περιοχή της Θεσσαλίας. Να σημειωθεί ότι η ονομασία Agritrack φαίνεται να ταυτίζεται με το όνομα της εταιρείας που ανέλαβε (μέρος ή το σύνολο του πιλοτικού έργου).

Η εφαρμογή ενός ηλεκτρονικού συστήματος ιχνηλασιμότητας δεν είναι κάτι καινοφανές. Είναι ήδη ευρέως διαδεδομένο διεθνώς, ενώ τα αντίστοιχα προσφερόμενα «πακέτα» λειτουργίας που μπορεί κανείς να προμηθευτεί από την αγορά, είναι πολλά και ποικίλα. Η λειτουργία τέτοιων συστημάτων προσφέρει ήδη πολλαπλά οφέλη όπου εφαρμόζεται (ήδη πριν από την εμφάνιση της τεχνολογίας Blockchain), μέσα σε ένα πλαίσιο οικειοθελούς συμμετοχής για την προστασία παραγωγής και εμπορίας ιδιαίτερα ΠΟΠ/ΠΓΕ προϊόντων. Είναι γνωστό ότι η τεχνολογία Blockchain σταδιακά χρησιμοποιείται από όλο και περισσότερες επιχειρήσεις ή/και συνεταιρισμούς για τα ηλεκτρονικά συστήματα ιχνηλασιμότητάς τους στο πλαίσιο του αυτοελέγχου τους.

Όπως έχει καταδείξει μέχρι τώρα το ιστορικό των παραβάσεων, η αντιμετώπιση των ελληνοποιήσεων σε καμία περίπτωση δεν αφορά μόνο στην παρακολούθηση της πορείας του γάλακτος. Αφορά κυρίως:

- στην παρακολούθηση των ημι-έτοιμων ή έτοιμων προϊόντων που έρχονται στη χώρα, αλλάζουν «χέρια», ανασυσκευάζονται, ενδεχομένως, και τελικά διακινούνται «βαφτισμένα»,
- στη νοθεία του τυριού ΦΕΤΑ ή άλλων τυριών με αγελαδινό γάλα οιασδήποτε μορφής, όπως συμπυκνωμένο ή σκόνη πρωτεϊνών,
- στην «ελληνοποίηση», εκτός από γάλα, και άλλων γαλακτοκομικών πρώτων υλών (όπως τυρομάζα 'μπασκί', συμπυκνωμένο ή κατεψυγμένο ή σκόνη γάλα, πρωτεΐνες κ.τ.λ.) και τελικών προϊόντων (κυρίως τυριά), είτε μέσα από τη χρήση τους σε προϊόντα ΠΟΠ είτε και σε άλλα προϊόντα, τα οποία διακινούνται ως «ελληνικά προϊόντα».

Θα πρέπει, επίσης, να ξεκαθαρισθεί ότι όλα τα δυνατά διαθέσιμα εργαλεία αυτοελέγχου/ελέγχου είναι χρήσιμα για τον έλεγχο της αγοράς του γάλακτος και καλοδεχούμενα. Ωστόσο, η επιλογή ανάληψης υποχρέωσης ενός τέτοιου έργου σε κρατικό επίπεδο θα πρέπει να τεθεί σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο σκοπιμότητας μετά από προσεκτική ανάλυση κόστους-οφέλους και πάντα σε σύγκριση με άλλα διαθέσιμα εργαλεία και του επιδιωκόμενου «έξυπνου» στόχου (SMART).

Ένα τέτοιο εργαλείο είναι και η πλήρης διεξαγωγή όλων των συναλλαγών σε όλη την αγρο-διατροφική εφοδιαστική αλυσίδα με ηλεκτρονικό τιμολόγιο και απευθείας διασύνδεση με τα σχετικά δεδομένα που δηλώνονται σε αυτό του ελεγκτικού μηχανισμού του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), ώστε να αντλούνται σε πραγματικό χρόνο όλα τα δεδομένα ποσοτήτων και αξίας διακινούμενων προϊόντων. Προς τούτο, έχει ήδη συσταθεί ειδική ομάδα εργασίας στο ΥΠΑΑΤ που δουλεύει προς αυτή την κατεύθυνση. Η προσπάθεια αυτή αποσκοπεί στην καταγραφή όλων των εισροών και εκροών μίας επιχείρησης με συγκεκριμένη κωδικοποίηση όλων των προϊόντων ανεξαρτήτου προέλευσης (πρώτων υλών, ημιέτοιμων, τελικών προϊόντων) επί του τιμολογίου, δημιουργώντας έτσι τις συνθήκες για την πραγματική ψηφιοποίηση των ισοζυγίων εισροών / εκροών και όχι μόνο του νωπού γάλακτος σε πραγματικό χρόνο (παραλαβές από εσωτερικό ή εξωτερικό και πωλήσεις, όλα ανά ΑΦΜ). Η διασύνδεση βάσεων δεδομένων αναμένεται να δράσει καταλυτικά στην αποτελεσματικότητα των ελέγχων αλλά και στη μείωση των ελληνοποιήσεων, καθώς η υψηλή παραβατικότητα συνδέεται άμεσα με τη φοροδιαφυγή.

Σε κάθε περίπτωση, βασική στόχευση του ΥΠΑΑΤ είναι η σε μεγαλύτερο βαθμό στελέχωση του ελεγκτικού μηχανισμού με προσωπικό και η ενίσχυση αυτού με σύγχρονα εργαλεία ελέγχου. Ένα από αυτά είναι και η ηλεκτρονική τιμολόγηση και η διασύνδεση του ΥΠΑΑΤ με αυτή, που αναμένεται να μειώσει την παραβατικότητα.

- Απαιτούνται ισχυρές παρεμβάσεις συντονισμένα, όπως αυτές που προωθεί ήδη το ΥΠΑΑΤ (ενισχύσεις, ελαφρύνσεις κ.ά), στον πρωτογενή τομέα, ώστε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα όλων των εμπλεκόμενων κλάδων, προκειμένου όλοι να λειτουργούν καλύπτοντας τουλάχιστον το κόστος παραγωγής.

Πλέον των ανωτέρω, σε ό,τι αφορά στους ελέγχους προϊόντων με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ), σας γνωρίζουμε ότι η αρμόδια Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας-Τμήμα ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ του ΥΠΑΑΤ δεν έχει λάβει στοιχεία από καμία πηγή (ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, Πρεσβεία, πολίτες κ.λπ) από τα οποία να προκύπτει ή έστω να υποδηλώνεται η ύπαρξη νοθευμένης ΦΕΤΑΣ από ελληνική επιχείρηση σε αγορά του εξωτερικού. Επίσης, οι υποθέσεις επιχειρήσεων παραγωγής ΦΕΤΑΣ που παραπέμπονται από τον ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ για εξέταση και επιβολή τυχόν προστίμων, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, δεν αφορούν σε νοθευμένη ΦΕΤΑ (χρήση αγελαδινού γάλακτος) αλλά αφορούν σε παραβάσεις τήρησης άλλων προδιαγραφών της ΦΕΤΑΣ ή καταχρηστικής χρήσης της ονομασίας αυτής. Επισημαίνεται δε ότι, την τριετία 2021-2023, έχουν εξεταστεί 152 υποθέσεις επιχειρήσεων για παραβάσεις στα τυροκομικά προϊόντα με ΠΟΠ ονομασίες και έχουν επιβληθεί πρόστιμα ύψους 1.108.700 €.

Επομένως, από όλα τα ανωτέρω στοιχεία συνάγεται ότι, διεξάγονται συστηματικοί έλεγχοι και επιβάλλονται κυρώσεις όταν διαπιστώνονται παραβάσεις.

Τέλος, η αναφορά του ΣΕΚ στον «...κίνδυνο προστασίας του ΠΟΠ στο συγκεκριμένο προϊόν, το οποίο απειλείται πολλά χρόνια τώρα από άλλες χώρες» δεν γίνεται αντιληπτή καθώς η Φέτα είναι μία Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ) από το 2002 δυνάμει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2002 και με την απόφαση της 25^{ης} Οκτωβρίου 2005 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-465/02 και C-466/02, το Δικαστήριο της ΕΕ απέρριψε τις προσφυγές της Δανίας και της Γερμανίας, κατά του παραπάνω κανονισμού. Επομένως, βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας η ονομασία ΦΕΤΑ απολαμβάνει υψηλό επίπεδο προστασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως Δικαίωμα Διανοητικής Ιδιοκτησίας και οποιαδήποτε άλλο προϊόν παράγεται χωρίς την τήρηση των προβλεπόμενων προδιαγραφών και φέρει την παραπάνω ονομασία παραβιάζει τον κανονισμό για τα συστήματα ποιότητας και συγκεκριμένα το άρθρο 13 αυτού, περί προστασίας από κάθε αθέμιτη χρήση. Αντίστοιχα, προστατεύεται και σε αγορές τρίτων χωρών στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών που συνάπτει η Ε.Ένωση με τις χώρες αυτές.

Σημειώνεται δε, ότι με την Απόφαση του Δικαστηρίου της ΕΕ (ΔΕΕ) στην υπόθεση C-159/20 “Επιτροπή κατά του Βασιλείου της Δανίας” η χώρα μας κέρδισε μία ακόμα μεγάλη δικαστική νίκη καθώς επιβεβαιώθηκε ότι η πρακτική παραγωγής ενός λευκού τυριού από επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών και η εξαγωγή τους, ως ΦΕΤΑ, σε Τρίτες χώρες δεν επιτρέπεται και καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν τα κατάλληλα διοικητικά και δικαστικά μέτρα ώστε να προλαμβάνεται ή να παύει η πρακτική αυτή. Η διαδικασία αυτή εκκίνησε από το ΥΠΑΑΤ αποστέλλοντας ισχυρή τεκμηρίωση τόσο στην Επιτροπή όσο και στο ΔΕΕ.

Επομένως, από τα ανωτέρω θεωρούμε ότι είναι πρόδηλο ότι η προστασία της ονομασίας ΦΕΤΑ διασφαλίζεται ισχυρά από νομικής άποψης. Είναι σκόπιμο να επισημάνουμε πως οι συλλογικοί φορείς της ΦΕΤΑΣ ΠΟΠ πρέπει να παίξουν θετικό ρόλο για την προστασία της ονομασίας ΦΕΤΑ τόσο στην εσωτερική αγορά όσο και σε αγορές άλλων χωρών καθώς είναι εκείνοι που έχουν κάθε έννομο δικαίωμα αλλά και το οικονομικό συμφέρον για την αποτελεσματική προστασία της εμβληματικής ελληνικής ΠΟΠ από σφετερισμούς.

Σε σχέση με τα θέματα των ελέγχων που άπτονται των αρμοδιοτήτων του ΕΦΕΤ, σας διαβιβάζουμε επιπλέον το υπ’ αριθμ. πρωτ. 716/23-1-2024 σχετικό έγγραφο του εν λόγω Οργανισμού.

Ενημερωτικά, ήδη, από τις 18-1-2024, και ύστερα από εντολή του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Λευτέρη Αυγενάκη, διενεργούνται σαρωτικοί έλεγχοι στο γάλα και στα προϊόντα αυτού, με γνώμονα την προστασία και στήριξη των Ελλήνων κτηνοτρόφων, της ελληνικής γαλακτοβιομηχανίας και των Ελλήνων καταναλωτών. Πιο συγκεκριμένα, οι εν λόγω έλεγχοι γίνονται σε συγκεκριμένα σημεία της χώρας, όπως στα σημεία λιανικού εμπορίου, σε αλυσίδες supermarket, στις πύλες εισόδου της χώρας, σε βυτιοφόρα μεταφοράς γάλακτος και όπου αλλού απαιτηθεί, από μικτά κλιμάκια της Γενικής Διεύθυνσης Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ, του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ και του ΕΦΕΤ, με τη συνδρομή αστυνομικών, λιμενικών και δικαστικών αρχών-όπου κρίνεται αναγκαίο-.

Ειδικότερα, κατά τη διάρκεια των ελέγχων σε supermarkets, λαμβάνονται δείγματα των ελεγχόμενων προϊόντων γάλακτος τα οποία αποστέλλονται στα διαπιστευμένα εργαστήρια για περαιτέρω χημικές αναλύσεις, με στόχο την τήρηση της νομοθεσίας σχετικά με την επισήμανση της ετικέτας, όσο και των ισοζυγίων γάλακτος που τηρεί η κάθε μεταποιητική βιομηχανία. Έλεγχοι θα γίνονται, επίσης, και για την τήρηση των προδιαγραφών για τα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ.

Το Συντονιστικό Όργανο που έχει δημιουργηθεί με εντολή του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Λευτέρη Αυγενάκη, αποτελούμενο από τον Γενικό Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ, Γ.Στρατάκο, ο οποίος συντονίζει το έργο των μικτών κλιμακίων που διενεργούν τους ελέγχους, τον πρόεδρο του ΕΦΕΤ, Α. Ζαμπέλα, τους Αντιπροέδρους του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Ν. Βιδάκη και

Π.Χατζηνικολάου, και τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Τροφίμων του ΥΠΑΑΤ, Β.Μιχαλόπουλο, σκοπό έχει τη διοργάνωση και εκτέλεση του προγράμματος των ελέγχων, καθώς και τη συνεργασία με συναρμόδιους τοπικούς φορείς και φορείς άλλων υπουργείων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ:

Το υπ' αριθμ. πρωτ. 716/23-1-2024 έγγραφο του ΕΦΕΤ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

- 1.Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών
Γραφείο κ. Υπουργού
- 2.Βουλευτή κ. Γ. Γαβρήλο